

Scenariusz lekcji wychowawczej z wykorzystaniem burzy mózgów i asocjogramu

45 min

Jak zostać wolontariuszem?

Autorka scenariusza: Małgorzata Wojnarowska

■ Cele lekcji:

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu wolontariusz,
- wymienia cechy wolontariusza,
- wskazuje przykłady wolontariatu w swoim najbliższym otoczeniu,
- zna kodeks etyczny wolontariusza,
- tłumaczy, jakie korzyści płyną z wolontariatu dla społeczeństwa, a jakie dla osób, które się nim zajmują.

■ Metody:

- metody aktywizujące – burza mózgów, asocjogram,
- rozmowa nauczająca,
- dyskusja,
- praca z tekstem źródłowym.

■ Formy pracy:

indywidualna, grupowa, zbiorowa.

■ Środki dydaktyczne:

- materiały do pracy w grupach,
- materiały do pracy w parach.

■ Przebieg lekcji:

Faza wprowadzająca

1. Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, podanie tematu oraz celów lekcji.
2. Nauczyciel pyta uczniów, czy kiedykolwiek byli wolontariuszami. Osoby, które pracowały społecznie, opowiadają o swoich doświadczeniach. Następnie uczniowie wymieniają przykłady działalności wolontariackiej.
3. Prowadzący poleca zdefiniowanie terminu „wolontariusz”. Uczniowie podają swoje propozycje, a następnie wspólnie z nauczycielem wybierają najlepszą definicję. Nauczyciel podkreśla, że wolontariusz

jest osobą działającą na rzecz innych osób dobrowolnie i bez wynagrodzenia. Wyjaśnia, że działalność taka, aby mogła być nazywana wolontariatem, musi wykraczać poza więzi rodzinne i zobowiązania koleżeńskie.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel pyta, jakie cechy powinna mieć osoba zajmująca się wolontariatem. Poleca uczniom, aby metodą burzy mózgów zgłaszali swoje pomysły, sam natomiast zapisuje je na tablicy. Następnie prowadzący odczytuje wszystkie zgromadzone propozycje. W ramach podsumowania podkreśla, że, aby pracować jako wolontariusz, nie trzeba mieć specjalnych umiejętności i profesjonalnego przygotowania. Najważniejsze są dobre chęci, zapał do pracy, chęć niesienia pomocy innym, odpowiedzialność i wolny czas.
2. Prowadzący dzieli klasę na grupy i rozdaje im tekst i zadania (znajdują się one w *Materiałach dla ucznia*). Poleca, by uczniowie indywidualnie przeczytali teksty źródłowe i następnie wykonali w zespołach zadania. Następnie przedstawiciele poszczególnych grup prezentują odpowiedzi. Nauczyciel zachęca uczniów do wypowiedzania się na temat rodzajów aktywności wolontariackiej, które chcieliby podjąć.
3. Nauczyciel podkreśla, że wolontariat wymaga olbrzymiej odpowiedzialności. Poleca uczniom sporządzenie w parach listy zasad, którymi powinni się kierować w takiej działalności. Następnie rozdaje im *Materiały dla ucznia* i poleca zapoznanie się z proponowanym kodeksem. Uczniowie porównują reguły sformułowane przez nich w parach z tymi, które otrzymali. Nauczyciel zachęca do dyskusji na temat norm postępowania wolontariusza.

Faza podsumowująca

1. Nauczyciel dzieli klasę na dwa zespoły i wręcza każdemu z nich arkusz papieru z zagadnieniem do opracowania metodą asocjogramu.

- Grupa I *Dlaczego warto zostać wolontariuszem?*
- Grupa II *Dlaczego wolontariat jest ważną formą aktywności społecznej?*

Przedstawiciele drużyn notują wszystkie odpowiedzi

wokół pytania. Następnie zespoły wymieniają się arkuszami i uzupełniają otrzymany asocjogram własnymi propozycjami. Nauczyciel odczytuje zebrane rozwiązania.

2. Zadanie domowe:

Napisz, gdzie w Twojej okolicy pracują wolontariusze. Czy widzisz w jakimś jeszcze miejscu zapotrzebowanie na ich pracę?

■ Materiały dla ucznia

Polecenia do pracy w grupach

Zapoznajcie się z tekstem i wykonajcie polecenia.

Gdzie można pracować jako wolontariusz?

Każdy rodzaj pracy może być wykonywany na zasadzie wolontariatu – nie tylko prace bardzo proste, które nie wymagają fachowego przygotowania, również te skomplikowane. Wolontariusz to nie tylko dobrodziej, pomocnik, opiekun, społecznik, ale także nauczyciel, informatyk, polityk, inżynier, grafik, który korzysta ze swej wiedzy, pomagając innym.

Wolontariusze pomagają w codziennej pracy organizacji pozarządowych – odbierają telefony, prowadzą korespondencję, przyjmują klientów. Ich praca sprawia, że pomimo niewielkich możliwości finansowych organizacje te mogą rozwiązywać wiele problemów. Można ich również spotkać w ośrodkach pomocy społecznej, szkołach czy szpitalach. Placówki te przygotowują specjalne programy, projekty umożliwiające udział wolontariuszy w ich działalności.

Będąc wolontariuszem, możesz robić wiele ciekawych rzeczy. Każdy znajdzie coś dla siebie. Możesz np.:

- *pracować w świetlicach środowiskowych – pomagając odrabiać lekcje dzieciom z rodzin patologicznych, uczyć je obsługi komputera, uczyć, jak w pożyteczny sposób spędzać wolny czas,*
- *prowadzić w szkole zajęcia dotyczące ekologii, etyki, demokracji, przeciwdziałania dyskryminacji,*
- *zapoznawać dzieci z historią ojczyzny,*
- *prowadzić ćwiczenia ruchowe i zabawy z dziećmi upośledzonymi,*
- *pomagać osobom poszukującym pracy znaleźć ją,*
- *przygotowywać i prowadzić szkolenia, wykorzystując przy tym wiedzę zdobytą w szkole lub na szkoleniach,*
- *pomagać w pracach domowych, robić zakupy osobom chorym, starszym, niepełnosprawnym,*
- *czytać książki osobom niewidomym, pomagać im załatwiać przeróżne sprawy poza domem,*
- *brać udział w kampaniach społecznych nagłaśniających w mediach problemy społeczne,*
- *pracować w infoliniach – udzielać porad psychologicznych, prawnych,*
- *pomagać w wyszukiwaniu sponsorów i zbieraniu funduszy,*
- *prowadzić korespondencję tradycyjną i elektroniczną,*
- *współtworzyć serwisy internetowe – zbierając informacje, piszac artykuły, tłumacząc zawartość strony na obce języki,*
- *pomagać w schroniskach gotując pokarm dla zwierząt,*
- *wspierać psychicznie osoby śmiertelnie chore, uzależnione oraz ich rodziny,*
- *chronić środowisko naturalne np. pracując przy zalesianiu, pomagając w ochronkach dla zwierząt,*
- *pomagać w renowacji zabytków.*

Źródło: *Wolontariat w szkole. Organizacja i prowadzenie szkolnego klubu wolontariusza*, Centrum Wolontariatu, Warszawa 2006.

1. Zaznaczcie te działania, które chcielibyście podjąć, pracując jako wolontariusze. Wyjaśnijcie, czym kierowaliście się przy ich wyborze?
2. Uzupełnijcie listę działań wolontariuszy o swoje propozycje.

■ Materiał do pracy w parach

Kodeks etyczny wolontariusza

Być pewnym – Zastanów się, dlaczego chcesz pomagać innym ludziom.

Być przekonanym – Nie oferuj swej pomocy, jeżeli nie jesteś przekonany o wartości tego, co robisz.

Być lojalnym – Zgłaszaj sugestie, nie uderzaj w innych.

Przestrzegać zasad – Nie krytykuj rzeczy, których nie rozumiesz. Może okazać się, że mają swoje uzasadnienie.

Mówić otwarcie – Pytaj o rzeczy, których nie rozumiesz.

Chętnie uczyć się – Rozszerzaj swoją wiedzę.

Stale się rozwijać – Staraj się wiedzieć jak najwięcej o Twojej organizacji i pracy.

Nie sprzeciwiać się kontroli nad sobą – Będziesz pracował lepiej i zwiększą satysfakcją, wykonując to, czego od Ciebie się oczekuje.

Być osobą, na której można polegać – Praca jest zobowiązaniem. Wykonuj to, co zgodziłeś się zrobić. Nie składaj obietnic, których nie jesteś w stanie spełnić.

Działać w zespole – Znajdź dla siebie miejsce w grupie. Samotnik działający na własną rękę jest mało skuteczny.

Źródło: Materiały Małgorzaty Ochman, zamieszczone na stronie www.wolontariat.pl